

တၢ်ဖဲးစၢၤမၤစၢၤဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအကျိၤအကျဲလၢ အိးထံစၢ်(မ) တၢ်ဆါအကျိၤကျဲတဘၣ်လီၤတၢ်စး (autism spectrum disorder (ASD)) အဂီၢ်

နမ့ၢ်ထံၣ်လၢဖိသၣ်လၢနမၤသကိးတၢ်ဒီးဆိၣ်ဟ့ၣ်ထီၣ်ဒၣ် အိးထံစၢ်(မ)(Autism) အပနီၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် ဘၣ်တၢ်ယုသ့ၣ်ညါအ အိးထံစၢ်(မ) (Autism) တၢ်ဆါပနီၣ်အဂီၢ်,ဆိၣ်ဒီးတၢ်ဖဲးစၢၤမၤစၢၤဒီးတၢ်န့ၢ်ဘျူးအကလုာ်ကလုာ်လၢအဂီၢ် လၢအဟံၣ်ဖိယုမၤန့ၢ်ဆါသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်လၢလၢအိး. နကထံၣ်န့ၢ်ဒၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဖဲးစၢၤအကလုာ်လၢအလီၤဆိၣ်သးတဖၣ်လၢအဟံၣ်ထီၣ်ဒၣ်တၢ်မၤစၢၤအခါစးကရၢတဖၣ်လၢအဆဲးကျိးဒီးန့ၢ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဖဲးစၢၤကဘၣ်မ့ၢ်ဒၣ် ပုၤကူၤဝါယါဘျုးတၢ်လီၤလီၤ (person-centered); ပုၤမိသၣ်တကမ့ၢ်စ့ၣ်အတၢ်လိၣ်ဘၣ်ကလီၤဆိၣ်သး, ဒီးတၢ်ဖဲးစၢၤမၤစၢၤလၢအသ့ၣ်စူးကါဒၣ်ကဘၣ်မ့ၢ်တၢ်မၤဘၣ်လီၤတၢ်အဂ့ၢ်ကတၢ်ဒ်အသ့ၣ်အတၢ်လိၣ်ဘၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကွၢ်ထွဲဆူၣ်ချ့

- ပုၤရဲၣ်ကျဲၤမၤစၢၤတၢ်ကွၢ်ထွဲဆူၣ်ချ့ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်ကသိၣ်ဒၣ်မၤစၢၤသ့ၣ်မိၣ်-
- တၢ်မၤလၢထီၣ်လၢထီၣ်တၢ်သမံၣ်မၤကွၢ်
- တၢ်မၤကွၢ်မိသၣ်အတၢ်ဆိၣ်ဆူၣ်ဆိၣ်ချ့
- တၢ်ယုသ့ၣ်ညါကသိၣ်ကသိၣ်ကူၤတၢ်ဆါပနီၣ်, လၢအပၣ်ယုဒီး-
 - တၢ်ယုသ့ၣ်ညါတၢ်စံၣ်စိၤ, တၢ်မၤကွၢ်, ဒီးဒီးမၤကွၢ်တၢ်အဆိၣ်ထံးဒိၣ်တိ
 - တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါဒၣ်တၢ်ယုသ့ၣ်ညါသးဂ့ၢ်မိၣ်ညါ, မိသၣ်အကသိၣ်သရၣ်လၢအမၤလၢထီၣ်လၢထီၣ်, မ့တမ့ၢ် ပုၤသ့ပုၤဘၣ်စံၣ်နီၣ်လၢတၢ်ယိထံသမံၣ်ဒီးတၢ်ဆါပနီၣ်အဂီၢ်
- တၢ်ကွၢ်ထွဲ မ့တမ့ၢ် ဒုးသ့ၣ်ညါဆါလၢ-
 - တၢ်ဆိၣ်န့ၢ်ဂံၢ်န့ၢ်ဘၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဂံၢ်ဘျူးတၢ်ဆိၣ်
 - တၢ်ထီၣ်
 - တၢ်မံၣ်အတၢ်ကတိၢ်တဲတဖၣ်
- ဒုးသ့ၣ်ညါဆါလၢ-
 - တၢ်ကူၤစါဆါလၢအမၤမၤတၢ်လၢကဂ့ၢ်ထီၣ်အဂီၢ် (Occupational therapy (OT))
 - တၢ်ကူၤစါယါဘျုးလၢနီၣ်မိတၢ်ပုၤတၢ်ဂဲၤ (Physical therapy (PT))
 - တၢ်ယုသ့ၣ်ညါတၢ်ကတိၢ်ဒီးကျိၣ်အဂီၢ် (Speech and language pathology (SLP))
- ကသိၣ်ကသိၣ်တဖၣ်

တၢ်မၤလိမၤဒီး

- တၢ်ဖဲးစၢၤမၤစၢၤပၣ်ယုသ့ၣ်ဆၣ်တမ့ၢ်လၢ တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်ဒၣ်-
- ဖဲးမိကဟံၣ်အတၢ်တိၢ်မၤစၢၤ
- တၢ်ကွၢ်ထွဲမိသၣ်အတၢ်တိၢ်မၤစၢၤတဖၣ်
- ဟံၣ်ဖိယုမိသၣ်ဆဲးကတိၢ်တၢ်မၤလိမၤဒီး (Early Childhood Family Education (ECFE)) တၢ်တိၢ်ကျဲၤ
- တၢ်န့ၢ်လီၤကျဲၤမၤစၢၤတၢ်ဆါပနီၣ်ဒၣ် "တၢ်လၢထီၣ်လၢထီၣ်
- Head Start တၢ်တိၢ်ကျဲၤ
- တၢ်သမံၣ်မၤကွၢ်တၢ်န့ၢ်ဟ့ၣ်ဒီးမံၣ်ချဲတၢ်ထီၣ်
- တၢ်လၢထီၣ်လီၤဆိၣ်သကိးလၢဟံၣ်
- IEP
- OT, PT, ဒီး SLP
- ကတိၢ်ဆိကွၢ်
- တၢ်ဖဲးစၢၤမၤစၢၤတၢ်မၤသကိးဒီးပုၤတၢ်အတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါတဖၣ်
- တၢ်မၤလိမၤဒီးလီၤလီၤဆိၣ်

တၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤကလီၤဒၣ်တၢ်ဖဲးစၢၤမၤစၢၤတဖၣ်အံၤလၢကွၢ်မိလၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲလၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

န့ၣ်လီၤကွၢ် [HelpMeGrowMN.org](https://www.helpmegrowmn.org),
ကိး 1-866-693-GROW (4769), မ့တမ့ၢ်
ဆဲးကျိးန့ၣ်လီၤကွၢ်လၢတၢ်သမံၣ်သမံၣ်ဒၣ်န့ၣ်တၢ်မၤလိမၤဒီးအဂီၢ်

တၢ်ဖဲးစၢၤမၤစၢၤဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတဖၣ်

- တၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤတၢ်ဂ့ၢ်
- တၢ်ဖဲးစၢၤမၤစၢၤဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ကူၤစါယါဘျုးလၢမိသၣ်အဂီၢ် (Children's Therapeutic Services and Supports (CTSS))
- တၢ်မၤဆူၣ်ထီၣ်ဆိၣ်တၢ်လၢထီၣ်လၢထီၣ်ဒီးတၢ်န့ၢ်လီၤကျဲၤစၢၤဆိၣ်တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါသး (Early Intensive Developmental and Behavioral Intervention (EIDBI))
- တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဟံၣ်ဖိယုမိသၣ်ဆိၣ်ထွဲ
- OT, PT, ဒီး SLP

ဆဲးကျိးန့ၣ်လီၤကွၢ်မိၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤစၢၤပုၤဂံၢ်ဘၣ်ကလုာ်အခါစးကရၢလၢတၢ်ယုထီၣ်ဒၣ်ကျိၣ်စ့တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ မ့တမ့ၢ် MnCHOICES အတၢ်ယိထံအဂီၢ်တက့ၢ်. တၢ်ဆါဟ့ၣ်န့ၢ်တၢ်မၤစၢၤလၢန့ၢ်ဘျုးဘၣ်ဒၣ်တၢ်မ့ၢ်ကွၢ်ညိကွၢ်ဒီးယၢ်အတၢ်ဖဲးစၢၤမၤစၢၤတဖၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဖဲးစၢၤမၤစၢၤပၣ်ယုသ့ၣ်ဆၣ်တမ့ၢ်လၢတၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်ဒၣ်-

- တၢ်မၤစၢၤပုၤပုၤစူးကါတၢ်မိအစုဆိၣ်ထွဲ (Consumer Support Grant (CSG))
- နီၣ်ကတိၢ်တၢ်ကွၢ်ထွဲအတၢ်တိၢ်မၤစၢၤ (Personal Care Assistance (PCA))
- တၢ်မၤစၢၤပုၤပုၤစူးကါတၢ်မိတၢ်လီၤလီၤ (Consumer directed community supports (CDCS))

တၢ်လဲၤလီၤဘၣ်ဒီးကတိၢ်ယိတၢ်ဖဲးစၢၤမၤစၢၤဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတဖၣ်

- ဆူၣ်ချ့တၢ်ဒီးသ့ၣ်ဟံၣ်သးအတၢ်ဖဲးစၢၤမၤစၢၤ
- တၢ်န့ၢ်ဖဲးစၢၤအတၢ်ဖဲးစၢၤမၤစၢၤ
- တၢ်ကွၢ်ထွဲတၢ်ကူၤစါယါဘျုးလၢဟံၣ်
- တၢ်ဆိၣ်ဆဲးသဘျူး
- ပုၤမၤစၢၤဆူၣ်ချ့တၢ်ကွၢ်ထွဲလၢဟံၣ်
- OT, PT, ဒီး SLP
- တၢ်ဖျိထီၣ်တၢ်ထီၣ်တံးအလီၤခံအပတီၢ်
- တၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤတၢ်ဂ့ၢ်

- တၢ်ဆုၤမိဆူၣ်ညါ-
- တၢ်စူးကါညိကွၢ်ဒီးယၢ်အတၢ်ဖဲးစၢၤမၤစၢၤတဖၣ်-
 - တၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤတၢ်ဂ့ၢ်
 - တၢ်န့ၢ်ဖဲးစၢၤမၤ
 - တၢ်မိးတၢ်လီၤဒီးတၢ်မိတၢ်လၢတဖၣ်
 - ဝဲစိၣ်တီဆုၤ
 - ဟံၣ်ယိ
 - တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအကတဖၣ်

တၢ်နီၣ်- တၢ်ဖဲးစၢၤမၤစၢၤဝဲလၢကတိၢ်ဝဲလၢတၢ်လီၤကိးတၢ်ဒီးအပူၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဆဲးကျိးဘၣ်ပုၤရဲၣ်ကျဲၤမၤစၢၤတၢ်မိဖဲးန့ၣ်လီၤကွၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆဲးကျိးအကလုာ်တၢ်ဟ့ၣ်ဝဲလၢအံၤအပူၤလၢတၢ်ဆိၣ်တၢ်ဖဲးစၢၤမၤစၢၤလၢအဆိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်.

လၢတၢ်သ့ၣ်ညါအါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်အဂီၢ်, န့ၣ်လီၤကွၢ်မ mn.gov/autism မ့တမ့ၢ် ဆဲးကျိး ASD.DHS@state.mn.us. ကိးလိတဲစိး Disability Hub MN™
ဝဲ 1-866-333-2466 မ့တမ့ၢ် န့ၣ်လီၤကွၢ်မ disabilityhubmn.org လၢတၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆဲးကျိးဒီးတၢ်တိၢ်မၤစၢၤမၤစၢၤဒီးတၢ်ဖဲးစၢၤမၤစၢၤအဂီၢ်တက့ၢ်.

အီးထံစာ(မ)(Autism) တာဆါဒီးအတာဆါပနီတဖာ

ပုလုအဆီဒီး အီးထံစာ(မ) တာဆါအကျါကျတဘာလီဘာစး (autism spectrum disorder (ASD)) တဖာတူာဘာစာဒ် တာအကုာပနီဒီးတာဆါပနီလီဆါလီသးန့လီ. ပုတနီနီအကုာပနီအိာဖျါဖျါဖျါ, ဒီးပုတနီနီတဆါဖျါဘာန့လီ. ဘာသုာသုာတာစးထီာယုသုာညါ အီးထံစာ(မ) (Autism) တာဆါပနီသုာစဲ ၁၈ လါတု ၂၄ လါအခါ, ဘာဆာတာယုသုာညါတာဆါပနီဖဲသးအနီတနီလီလီသုာန့လီ.တာမုာစးထီာ ကူစါဒီး န့လီကျါဆါတာဒီးဆါ, တာအစါလါအကဲထီာသးသုတုလီထီာဘးဒီးအါန့လီ. အဲအါမုာတာအပနီတနီနီဒီးတာဆါပနီတဖာန့လီ.

တာဘာထွဲဆါလီသးဒီးပုဂံဝီယာနီယာဟ တာဆါကျါဆါလီသး

- ဆီဒီးတာလီဆါတာတာဆါလီသးဒီးပု အါဒီးတာမုာထီာ မုတမုာတာကါယာတာ ရုလီသးတဖာ
- ဆီဒီးတာလီဆါတာ အကတါတာလဲလဲကျါကျါ
- ဆီဒီးတာလီဆါတာမုာကျါမုာကျါကျါ, တာနီနီနီနီ နီ, မာသုာတာဆါဖျါဒီးတာဒီးနီ နီမိတာဟူးတာဂါ
- တာဟုာထီာပုဂံဝီယာနီပနီလါအလီဆါတဖာ.

ဖဲသုာအနီဆါဆါ, အီးထံစာ(မ) (Autism) တာဆါပနီမာသးအနီထံသီပာယုာဒီး-

- ဟ်ပနီအတာဟ်ပနီထီာတာဟ်ပနီဟ်သး အပနီ, မာသုာတာကျါ, မုတမုာ တာနီနီနီနီ နီဒီးအမုာတာဟ်ပနီ မုတမုာ တာနီနီယါတာ
- တဆီဒီးတာကီးဆါတာဟ်ပနီအမံ မုတမုာ ဖဲဆါတာလါတဖါမံလီသး
- ဟ်ပနီဒ်ဒ်အတာသးစဲလါတာဟုာနီလီ မုတမုာ တာလီာကျါဒီးပုအါ
- တကတါတာ
- ကတါတာကတီးဒီး/မုတမုာ တမာသီ အကလုာ ကတါတာဒီးပုအါဘာ.

တာလါအတြီယာ, တာတူာနီ ဟ်သးအကုာဂါလါ အမာသး တာဘီဝံတာဘီ, တာသးစဲ မုတမုာ တာဟူးတာဂါတဖာ

- ဆီဒီးတာလီဆါ အတာကတါအကုာဂါတဖာ အမုာ (အဒီး-တဲတာဂါတမံယီ တာဘီဝံတာဘီဒီးအကျါအကျါမံယီ)
- မာဝံမာကျါအတာဟ်သုာ ဟ်သးအမုာယုာထီာမာဟူးအစုခီ, ထီာ ဟူးဝံယီယီအသး, စံာဖု, မုတမုာ ထီာတရဲအသး
- တာဟ်သးဘုမုာထီာလီဆါတမံအမီဒ် /တာဂါဆုာလါတာနီဆါတာဟ် တာဆါတလဲအမီဒ်ဆါ
- တာကပီ, တာထီာဘာ ဆါ, ဒီးတာကလုာဘာဆါတမုာ
- အတာသးစဲအုာလါတာလီတာကျါတနီနီ မုတမုာ တာမိတာလဲတနီနီ
- တာသးစဲလါတညီ နီမာအသးအမုာတာကျါယီဒ် ဒ်တာမိတာလဲ, တာထီာ ကျါ, တာနုာကျါ, မုတမုာ တာဆီာ ကျါတာမိတာလဲတမံမံ အရီဘူးဘူးတာတာန့လီ.

တာမာလီမာဒီးအတာဆါ တာဂါလီသးဒီး တာယု သုာညါကသံာကသီတာကူစါ တာဆါပနီတဖာ

ASD တာဆါတာဟ်ပနီလီတာလီမာဒီးဟုာတာပျါတာမာ လီမာဒီးလီလီဆါဆါတဖာအတာမာလါအဘာထွဲလီသးဒီးမိသုာ အတာလီဘာတဖာလါတာဟုာလီမာလါအါမီဖျါအလီကဝါကျါန့လီ. တာဆါတာဟ်ပနီတာမာလီမာဒီးလါမိသုာလါအမုာ အီးထံစာ (မ) တာဆါအကျါကျတဘာလီဘာစး (autism spectrum disorder (ASD))အဂါမာနီဒ်ဒ်တာတီစါမာလါကျါအဆီာ သုာဒ်အမုာ, ပုနီတကတာမာလီမာဒီးတာတီကျါ (Individualized Education Plan (IEP)) န့လီ. နီလဲဂါ, တာနီနီ အမီပညီတမုာလါအဲကဒီးနီဘာဒ်ဒ်, တာယုသုာညါကသံာ ကသီတာကူစါတာဆါပနီတဖာဘာန့လီ.

ဆဲးကျါပုဂံကျါမာလါကသံာကသီတာကူစါ မုတမုာ ပုဂံကျါ မာလါသးတာဆီအုာအီာလါတာယီထံသံသးမိဒ် တာဆါပနီအဂါ, မုတမုာ ယုထံနီပုမာလါတာမိဖဲ Minnesotahelp.info

ASD တာယုသုာညါကသံာကသီတာကူစါတာဆါပနီတဖာ-

- ဆီမိဒ်ဆါတာဟ်ပနီတကါအတာဆီသးမာလါဟ် ဖီယီမိအတာဆါတာဟ်ပနီယာတာမံစါမာလါဒီးတာဆီာ ထွဲမာလါလဲလဲတာလါအလီဆါ
- အမီပညီတမုာလါပုမိသုာဒ်နီကဒီးနီဘာဒ်ဒ်တာမာလီမာဒီးအနီ ထီာလါတာမံစါမာလါတာလီမာဒီးလီလီဆါအဂါဘာ
- မုာတာလီဘာဆါထီာတာမံစါမာလါ မုတမုာကျါစုတာဆီာထွဲမာလါ မီဖျါ တာတီစါမာလါကသံာကသီတာကူစါ (Medical Assistance (MA)) မုတမုာ ပုဂံဝီယာနီဘာတာ(Social Security) န့လီ.

လာတာမာနီဘာလံာကျါအါအတာကျါဒီး မုတမုာ တာမာနီအါထီာပုဂံဘါတာမာ စါထံသီးတုသီးအဂါကျါလီဆုာ DHS.info@state.mn.us, ကီးဖဲ 651-431-4300 မုတမုာ 866-267- 7655

(တလာတာကီးလီထဲအပု)မုတမုာ စုာကါတာမံစါမာလါဘာ ထွဲလါနီလီဘာတဖာတကုာ.

